

Bc. Lucie Tamašková

Ekonomika (v) Kurdistanu

Anotace

Pokud je v rámci různých zpravodajských relací řeč o Kurdistanu (obecně nebo o kurdských oblastech Iráku či Sýrie), převažují témata bezpečnosti v užším smyslu slova. Tento příspěvek se zamýšlí nad tím, jaký je hospodářský potenciál tohoto území, pokud možno nad obligátní otázkou ropných zásob.

Klíčová slova

Kurdistán, hospodářství, vzájemné vztahy, obchod.

Abstract

If some information is disseminated about Kurdistan (in general or about the Kurdish areas of Iraq or Syria), as the subject of different news sessions, security issues in the narrow sense of the word prevails. This article reflects the economic potential of this territory, if possible above the „mandatory“ issue of oil resources.

Keywords

Kurdistan, economy, mutual relations, business.

Úvod

Ekonomická situace nebo lépe řečeno samostatnost a nezávislost je pro každý stát důležitá. Nicméně každý takový stát nebo jakýkoliv jiný subjekt potřebuje nějakou hospodářskou činnost nebo si zajistit jiný způsob jak by proudily finance a stát mohl normálně fungovat.

V zemích Blízkého východu je celkem běžné že se neplatí daně a funguje tak zvaná rentiérská ekonomika. Jenomže státy potřebují finance, a protože v blízkovýchodní oblasti se nachází mnoho ropných ložisek a jiných zdrojů, je relativně jednoduché si "vydělat". Právě Kurdistan, oblast obývaná převážně Kurdy a zasahující do několika států, má díky ropným a i jiným přírodním zdrojům relativně dobrou finanční situaci. Jediným problémem je, že to není samostatný stát a je závislý na okolních státech, jako je právě Sýrie, Irák, Írán a Turecko.

Některé z těchto států ale Kurdům cestu k hospodářské vyspělosti a samostatnosti nepřejí a buď kurdskou oblast přehlížejí (Sýrie) nebo zakazují jakýkoliv pohyb přes vlastní území (Turecko). I přesto si ale Kurdistan v rámci možností jaké má udržuje slušnou ekonomickou úroveň a oblast je považována za jakousi oázu klidu a míru uprostřed válčícího Blízkého východu.

Tato seminární práce má za úkol přiblížit a zhodnotit ekonomickou situaci v Kurdistanu. Je brán zřetel na to, že Kurdistan není samostatné území a některé části oblasti jsou rozděleny do samostatných kapitol.

Kurdistán

Kurdistán je geo-kulturní oblast na Blízkém východě, kterou z největší části obývají Kurdové, kde převažuje kurdská kultura, jazyk a základy identity národa. Území tvoří rozsáhlé plošiny a horské oblasti (konkrétně pohoří Zagros a Taurus), zasahující z větší části do východní části Turecka (turecký Kurdistan), z menší části do severní Sýrie (Rojava), zasahuje také do severní části Iráku (irácký Kurdistan) a západního Íránu (Kurdistán, iránská provincie). Tyto části blízkovýchodních zemí jsou nejvíce osídleny právě Kurdy.

Některí kurdští nacionalisté se snaží dosáhnout nezávislého kurdského státu, tvořeného z některých nebo ze všech částí kam zasahují kurdské většiny. Některí jen požadují větší autonomii v rámci už existujících národních hranic. Podařilo se alespoň dosáhnout autonomie v Iráku a uznání provincie Kurdistan v Íránu.

Nicméně Kurdistan není stát, pouze oblast kde žije velká populace Kurdů a jednotná kulturní identita. Kurdská "menšina" je s přibližně 30 miliony lidí největší nestátní národní skupinou světa. Přestože je Kurdistan známý pro svou silnou kulturní jednotu, objevují se tu různé jazyky, náboženství a politické frakce, což je především kvůli velikosti území, které Kurdové obývají.

Přírodní zdroje

KRG (Kurdská regionální vláda) vlastní odhadem kolem 45 bilionů barelů ropy. Iráčtí-kurdové tak vlastní skoro třetinu z více jak 140 miliard galonů ropy celého Iráku. Důležitou oblastí na těžbu ropy je provincie Hasaka, známá jako oblast Džazíra, která zároveň slouží i jako zemědělská půda. Mezi aktivní ropné společnosti působící v Kurdistánu jsou například Exxon, Total Chevron, Talisman Energy, Genel Energy, Hunt Oil, Marathon Oil a Gulf Keystone Petroleum.

Dalšími nerostnými surovinami, jež jsou množstvím srovnatelné s naftou je například uhlí, zlato, železo, mramor, zinek, měď a vápenec.

V roce 2012 Turecko a Kurdská regionální vláda uzavřela dohodu, kdy turecko bude dodávat KRG rafinované ropné produkty a na oplátku dostanou surovou ropu.

Vzhledem k tomu že oblast Kurdistánu je velmi bohatá na ropu, státy do kterých Kurdistán zasahuje (tedy Írán, Irák, Sýrie a Turecko) počítají s ropou jako s hlavním zdrojem příjmů. Kurdská oblast se tak stává díky hojným ložiskům ropy a dalším přírodním zdrojům velmi cenným územím pro ostatní hráče a země a proto je pro Kurdistán a Kurdy těžké stanovit nějakou svoji moc a ekonomickou nezávislost.

V severním Iráku má KRG větší nezávislost nad jejich ropnou politikou a ekonomikou než v ostatních kurdských oblastech. Část nafty jde do Spojených států, které dnes podporují kurdské pešmergy v boji proti Islámskému státu.

Nový ropovod začal fungovat na začátku roku 2014 na uznaném teritoriu KRG. Spojuje ropné pole Khurmala na jihu Arbílu, pokračuje přes turecké hranice a ke středozemnímu moři za účelem zahraničního obchodu. Ropa podněcuje rozvoj v oblasti; Irácko-kurdské HDP v roce 2012 ztelně narostlo z 800 dolarů na 5,600 dolarů.

Turismus

Turismus může být v budoucnu hybatelem ekonomického rozvoje v regionu. S turistickým odvětvím je spojena zvýšená nabídka pracovních míst, například v hotelích a jiných komplexů.

To že se turismus stává jednou z předních investic v oblasti, ukazují i čísla. V roce 2008 bylo HDP na člověka kolem 4,500 dolarů. HDP, který v roce 2007 činil kolem 1,5 %, se v roce 2009 vyšplhal na 4,3 % HDP a (nejen) díky turismu se předpokládá další nárůst.

Zemědělství

Dalším z možných hybatelů kurdské ekonomické situace v irácké oblasti je zemědělství. V oblasti se doufá že bude jednou možné dosáhnout ekonomické samostatnosti v příštích letech a pokud se objeví vhodné investice, nebude problém toho dosáhnout.

Investice v posledních pětadvaceti letech v oblasti zemědělství v poslední době klesaly po celém světě. Farmaření v rozvojových regionech čítalo pouze kolem 5 % veřejných výnosů. V době kdy vzrostla cena potravin o 160 % to není dobré a shodují se na tom i Organizace pro výživu a zemědělství a Světová banka, které volají po změně.

Zemědělství se znovu po mnoha letech dostane do popředí v rámci rozvoje oblasti. Snahy oživit trvalý růst odvětví by mohl vést k dalšímu rozvoji v zemědělském sektoru skrze zahraniční i domácí investice do zemědělství v Kurdistánu. Irácký Kurdistán má zároveň i velmi příznivé podmínky pro zemědělství, jako například klima, půdu atd.

Obchod a průmysl

Kurdistán má dlouhou historii v oblasti vnitřního i vnějšího obchodu a zavedl politiky a práva, které přitahují investiční a ekonomický růst. Obchod je nejen jedním ze oblastí, které pomáhají v růstu ekonomiky v kurdské oblasti, ale také je velkým zdrojem příjmů pro region hlavně v soukromém sektoru, pomáhající posílit činnost malých a středních podniků v oblasti.

Kurdistán není samostatným státem, a proto je velmi těžké určit nebo spíše získat přesné informace o jeho ekonomické situaci. Přibližný výsledek se dá ale odhadnout po porovnání údajů Světové banky a Federální vlády. Světová banka odhaduje výši obchodních investic v regionu kolem 1,4 miliard dolarů a Federální vláda uvádí 9,6 miliard, tedy velmi hrubý odhad pro kurdskou oblast by mohl být kolem 5 miliard dolarů.

Budeme-li pracovat s odhadovanými 5 – 5,5 miliardami dolarů jako ročního příjmu Kurdistánu, dovoz tedy pokrývá přibližně 85 % příjmů z obchodu. Většina dováženého zboží se spotřebuje v regionu a nejsou zpětně vyváženy jako produkty s přidanou hodnotou. Největším obchodním partnerem v regionu je Turecko, druhým největším obchodním partnerem je Írán. Irák je pro Írán druhým největším neropným obchodníkem. V roce 2007 Írán vyvezl zboží v hodnotě skoro 2,8 miliard dolarů, ze kterého přibližně 1 miliarda byla převážena přes iráckou kurdskou oblast.

Aby byla zajištěna férovost na trhu, je zapotřebí stanovit regulační standardy pro potraviny, které v současnosti chybí. V důsledku absence těchto standardů, začala lokální vláda konat sama a zakázala do oblasti vstup některých produktů. To má pomoci ke zlepšení kvality potravin v regionu. Z celkových obchodních aktivit, vývoz z Kurdistanu pokrývá 5 %. Přestože se z regionu vyváží některé zemědělské výrobky, velkou část exportu zahrnuje v současnosti zpětný vývoz alkoholu a tabáku z Turecka do jiných zemí, jako je například Írán.

V případě že by se v kurdské oblasti objevila nová ropná naleziště, pravděpodobně budou přímé zahraniční investice Kurdistanu pod vládou ropných společností.

Průmysl

V porovnání s obchodem v Kurdistanu, je průmyslové odvětví v oblasti malé a nerozvinuté. Kurdistan čelí mnoha vnitřním i vnějším překážkám, které brání v rozvoji průmyslových kapacit. Chybí základní požadavky jako je ucelená obchodní a průmyslová politika, telekomunikace, udržitelný růst, energetické zařízení a mnoho dalších.

Mezi vnější překážky patří například vysoké náklady na přepravu technologií, zvyšující ochranu výroby ve vyspělých zemích, ale omezuje přístup k mezinárodním dodavatelům a externím informacím na trhu.

KRG usilovně pracuje na podpoře regionu a vytvoření vynikajícího obchodního místa na Blízkém východě. Snaží se vytvořit konkurenční prostředí, schopnost konkurovat v oblasti cen, nákladů na pracovní sílu a výrobu, sjednotit se a fungovat jako regionální síla.

Obchodní a ekonomické vztahy Českou republikou s Kurdistanem

Vzájemné vztahy mezi Českou republikou a Kurdistanem (tedy Irákem) jsou propojeny po mnoho let především v oblasti obchodu a pokračuje to do dnešní doby. Skrze různé iniciativy se Česká republika snaží podpořit rozvoj a růst v Kurdistanu. Některé české podnikatelské subjekty se prosadily v kurdsém regionu, jmenovitě například Škoda Auto, EGEM, UNIS, Zetor Tractors (prodává pod značkou Antar) a další.

Ekonomická krize

Uprostřed nestabilního regionu jako je Blízký východ, byl Kurdistan oblastí kde panoval mír a budoucnost pro irácký kurdský region vypadal velmi pozitivně a kurdské provincie Arbíl, Sulajmáníja a Dohuk byly nejvíce prosperujícími částmi země. Podíl na tom mají jejich zdroje ropy a zemního plynu, ale také rozšiřování do jiných polí působnosti jako turismus nebo nemovitosti. Obchodní centra, autosalony, restaurace a hotely byly místa, kde se obchodu dařilo. Vše v té době nasvědčovalo tomu, že tato oblast stane "druhou Dubají", jak si i místní přáli.

Tento sen se rozplynul v návaznosti velkého poklesu cen ropy až o 50 % a ekonomika v Kurdistanu se zhroutila. Situaci nepřidalo ani to, že sousední státy jsou pod kontrolou

militantů z IS a fiskální transfery z Bagdádu do KRG byly pozastaveny, což vedlo obrovské vládní rozpočtové krizi.

Nejhůře dopadl asi soukromý sektor, spotřebitelské výdaje klesly, stejně tak ceny nemovitostí, prudce klesl i zájem o ubytování v hotelích a mnoho projektů bylo zastaveno. Výborná situace popisovaná na začátku se zkrátka obrátila a dříve profitující obchod najednou bojuje o přežití.

Tato ekonomická katastrofa prošla téměř bez povšimnutí a o kurdské ekonomice se nemluví. Místo toho je kladen důraz na bezpečnostní otázku, což je samozřejmě důležité, ale upínat pozornost jedním jediným směrem zakrývá další důležitá témata (možná důležitější) kterým region čelí. Lidé by si pak mohli myslet že se po zneškodnění IS v oblasti situace zlepší, což není tak úplně pravda.

Možná řešení

Otázkou je jak se dá ekonomická situace vyřešit. Vzhledem k tomu že je téměř celá ekonomika poháněna obchodem s ropou, dá se říci, že zvýšení cen ropy by bylo řešení. Na to se ale čekat nedá a přesný plán taky asi neexistuje. Přesto by se daly učinit jisté kroky k pomoci zlepšení situace a vláda tak není zcela bez možností.

Vzhledem k tomu že většina pohledávek je po splatnosti a neexistují žádné formální podmínky ani datum splatnosti, je to obtížnější.

Prvním krokem tedy je, ujasnit jak a kolik bude placeno věřitelům a vytvořit plán jaké jsou možnosti splácení a tím vytvořit pohled jak bude ke splácení přistupováno.

Dalším problémem který je třeba vyřešit, je problém s bankami. Centrální banka Iráku (CBI) s pobočkami v Arbílu a Sulajmáníje nikdy nebyla řádně propojena s centrálou v Bagdádu a ani ve svých výročních zprávách tyto pobočky ani nezahrnuje. Aby se banky vzpamatovaly, je zapotřebí aby ředitelství poskytlo hotovostní fúzi, protože kurdské banky nevydávají vlastní měnu a jen ředitelství může dát svolení k vydání hotovostí. Je zapotřebí větší provázanost Tedy provázanost s centrální bankou a harmonizací se zbytkem země.

Reforma veřejného sektoru je také důležitou součástí řešení ekonomické situace. KRG už nyní snižuje platy ve státních službách tím, že je nevyplácí. Bylo by ale lépe provést uspořádaný a předvídatelný reformní proces, který by vyhovoval vládě i zaměstnancům. Nestátní sektor bude v tomto hrát důležitou roli, protože se bude muset vyrovnat s přijímáním propuštěných státních zaměstnanců a proto by měly jít vládní výdaje ruku v roce se soukromým podnikáním.

Některé z dalších možností zlepšení situace se týkají i zlepšení hospodaření s vodou, ochrana místního průmyslu prostřednictvím celních překážek, což by se dalo rozšířit o daňový základ a další výhody.

V rámci snadnějšího přesunu státních zaměstnanců do soukromého sektoru je třeba zajistit

i sít sociálního zabezpečení, tedy vytvořit nějaký systém sociálního zabezpečení. Vytvoření odvětví pojišťovnictví má své další benefity, například může podnítit rozvoj zdravotnického sektoru.

Výše zmíněné návrhy na řešení ale ekonomickou recesi v Kurdistanu neukončí a jen nárůst cen ropy by byl skutečným řešením. Nyní je spíše účinnější zmírnit krátkodobé dopady krize a pomalu začít s procesy eliminovat vzestupy a krachy rentiérské ekonomiky.

Rojava

Jak už bylo řečeno výše, Kurdistan zasahuje i do Sýrie, tato část obývaná Kurdy je známá jako Rojava. Rojava je region v severní a severovýchodní Sýrii, ale jako autonomní území není oficiálně syrskou vládou uznána. Nicméně Kurdové Rojavu považují za součást svého území společně s výše zmíněnými částmi, jihovýchodního Turecka, severního Iráku a západního Íránu.

Rámec hospodářské politiky

V roce 2012 zahájila strana PYD (Sjednocená demokratická strana) Peoples Economy Plan (PEP), dříve známý jako Social Economy Plan, jednající ve prospěch demokratického konfederalismu. Soukromé vlastnictví a podnikání sice funguje, ale je odpovědné demokratické vůli místních koncilů. Argumentováno je to tím, že ačkoliv se zdá že je to mířené proti soukromému vlastnictví, je to vlastně pro dobro všech lidí a soukromé vlastnictví je ke službě všem lidem v Rojavě.

Osoby ani podniky neodvádí žádné přímé ani nepřímé daně a státní správa získává peníze skrze cla, prodej ropy a prodejem dalších přírodních surovin.

I přestože vláda prezidenta Assada nechává oblast nerozvinutou, destrukci kvůli probíhající syrské občanské válce pocítila méně než ostatní části Sýrie a vyrovnává se s okolnostmi poměrně slušně. Podle odhadu z roku 2016 je produkce v oblasti Rojava (zahrnujíc ropu, zemědělství a průmysl) spočítána okolo 55 % HDP z celé Sýrie. Rojavska vláda prohlašuje, že žádný z jejích projektů není financován režimem.

Vzhledem k rozmanitosti zemědělské výroby v jednotlivých kantonech, je ekonomika páteří všech Rojavských kantonů. Například v kantonu Afrín je specializace na olivový olej a výrobu Allepského mýdla, které je z oleje vyráběno. Hlavním pěstitelem je hlavním pěstitelem pšenice a bavlny je kanton Džazíra a zároveň i vlastní ropný průmysl. Ze všech tří kantonů utrpěl nejvíce škod kanton Kobani, který řeší problém rekonstrukce a zároveň začíná rozšiřovat pěstování ve sklenících.

Nejvíce se vyváží ropa a zemědělské produkty jako například ovce, bavlna a obilí. Dováží se spotřební zboží a autosoučástky. Situaci ale znesnadňuje turecký postoj ke Kurdům. Turecko uvalilo embargo a platí zákaz přechodu přes hranice, což brzdí nejen obchod, ale zabraňuje i humanitární a vojenské pomoci a vůbec jakémukoliv vstupu na turecké území. Zboží přecházející přes Turecko se dá získat tedy pouze pomocí pašeráků.

Ropa

Role ropných vrtů v oblasti Rojava je bezesporu velmi přínosná. Ropná pole v al-Malikiyah a al-Shadadi před válkou vyprodukovaly za den až jednu třetinu z celkového počtu 380 000 barelů surové ropy v Sýrii. Ropovody se potom uzavřely a přestaly udržovat. Nafta se přesto stala hlavním zdrojem příjmů a zároveň dává oblasti potenciál stát se energeticky nezávislým územím. Bohužel, chybí adekvátní transportní řešení pro export.

Výše zmíněné embargo blokuje cestu přes Turecko. Pokud by se původní ropovod k syrskému pobřeží znovu otevřel, mohla by Rojava eventuálně prodávat naftu syrské vládě, ale nedá se očekávat, že by chtěl Damašek platit plnou cenu za "vlastní" ropu. Alternativou je, že syrští Kurdové mohli využívat ropovod iráckých Kurdů do Turecka, ale to by vyžadovalo dohodu s KRG. Tady vyvstává další problém a to je nesympatie mezi vládnoucími stranami jednotlivých území, tedy KRG v Iráku a PYD v Sýrii. Obchod mezi syrskými Kurdy a KRG je tedy v tomto případě velmi nejistý. Takové překážky plynulého obchodu mohou způsobit dlouhodobé problémy v oblasti Rojava, protože KRG je jediné pevninské spojení s okolním světem, nepočítáme-li turecké hranice, které jsou pro Kurdy uzavřené a údolí Eufratu, které je pod kontrolou Islámského státu.

Závěr

Kurdové po dlouhou dobu bojují o svou nezávislost a samostatný stát, ale otázkou je zda jsou vůbec schopni "přežít" bez hospodářské pomoci států jejichž území osidlují. Tato práce si dala za cíl přibližně zmapovat ekonomickou situaci v Kurdistanu.

Kurdská oblast v Iráku, která si jako jediná dokázala vydobýt autonomii, vlastní jedny z největších zásob ropy na světě. Nicméně odhady nejsou úplně přesné, protože Kurdistan, jak už bylo řečeno několikrát, není samostatným státem a nedají se nashromáždit přesná data. To že pod kurdskou oblastí leží rozsáhlá naleziště ropy je ale nesporné a Kurdové z příjmů z ropy žijí. To dokazuje, že jsou schopni jisté samostatnosti a nejsou plně závislí na suverénních státech. Leckdy jsou jejich výsledky lepší než samotných suverénů, jak je to například v Iráku, kdy HDP na člověka bylo v kurdské oblasti vyšší než v Iráku samotném. Není to ale jen ropa co posiluje kurdskou ekonomiku, ale i jiné přírodní zdroje jako třeba různé druhy nerostů (zlato, uhlí, měď a další).

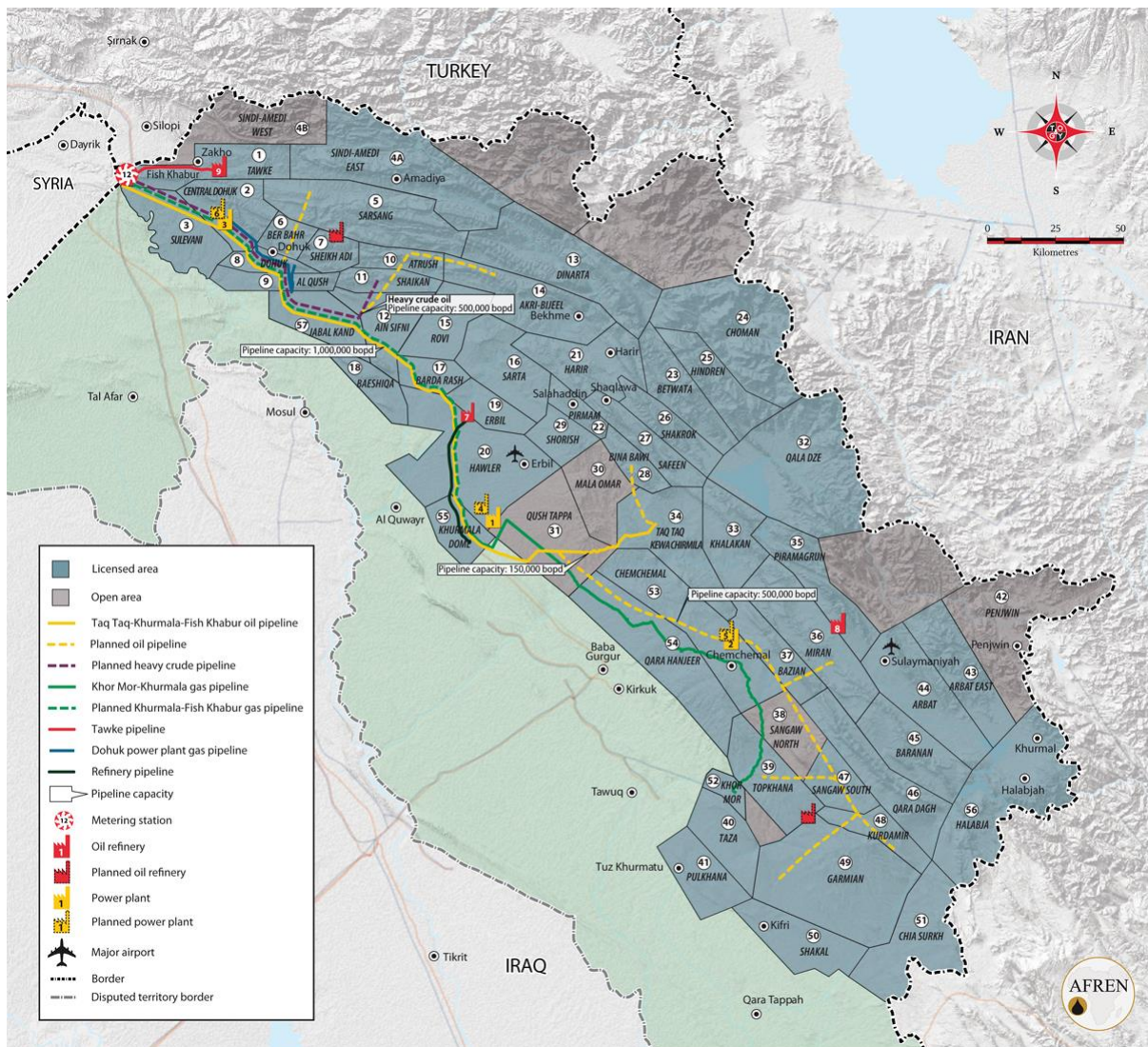
Nedílnou součástí kurdského hospodářství je také zemědělský sektor, který po několikaleté stagnaci či spíše poklesu, na území Kurdistanu znovu ožívá. Výváží se především obilí, ovce nebo bavlna. Co se týče dovozu, dováží se především spotřební zboží a autosoučástky.

Přestože se Kurdistanu relativně daří, je třeba se zamyslet nad tím, kdo jsou jeho největší obchodní partneři a zároveň je třeba rozlišit i oblast Kurdistanu. Například irácký Kurdistan má za největšího obchodního partnera Turecko a Írán. Oproti tomu syrská část Kurdistanu, tedy Rojava, má s Tureckem problémy a zákaz vstupu na turecké území. Zboží je tak získáváno skrze pašeráky, kteří riskují vlastní život. Obchoduje se tedy s bezprostředními sousedy a vzhledem k tomu že Kurdové v podstatě obývají jejich území, mohly by se rozhodnout za zboží neplatit. V případě Kurdistanu v Iráku by to bylo ale vzhledem k autonomii složitější.

Kurdistán se snaží rozšiřovat své obzory i do dalších odvětví, jako je turistika a nemovitosti. Nedávná ekonomická krize spojená s poklesem cen ropy ukázala, že se nedá spoléhat jen na jeden obor.

Domnívám se, že vzhledem k tomu že každý samostatný stát má své vyspělejší i ty méně vyspělé až chudé oblasti, Kurdistan by byl schopen samostatného fungování i po ekonomické stránce. Přihlédneme-li k faktu že Kurdistan leží v oblasti s největšími nalezišti nerostných zdrojů a má i dobré podmínky k rozvoji zemědělství v nížinatějších oblastech a dokonce je v hledáčku i jiných vyspělých hráčů a států, věřím že by se dokázal udržet. Možná i to že si okolní státy uvědomují výborné geografické postavení Kurdistanu, bojí se ho uznat jako samostatný stát.

Ilustrace: Povolená místa k těžbě a energetická infrastruktura.¹

¹ RASHEED, Honar, Hama. Can Exporting Natural Gas Save Iraqi Kurdistan?. 15. I. Niqash, 2016.
<http://www.niqash.org/en/articles/economy/5201/>

Zdroje

- [1] Iraqi Kurdistan Economic Report 2016: Kurdistan's Great Recession. [vid. 2016-12-13]. <http://www.marcopolis.net/iraqi-kurdistan-economic-report-2016-kurdistan-s-great-recession.htm>
- [2] Kurdistan Region, Asia. Britannica.com. [vid. 2016-12-13]. <https://www.britannica.com/place/Kurdistan>
- [3] Kurdistan Board of Investment. Agriculture. [vid. 2016-12-13]. <http://www.kurdistaninvestment.org/agriculture.html>
- [4] Kurdistan Board of Investment. Tourism. [vid. 2016-12-13]. <http://www.kurdistaninvestment.org/tourism.html>
- [5] Kurdistan Board of Investment. Trade & Industry. [vid. 2016-12-13]. http://www.kurdistaninvestment.org/trade_industry.html
- [6] Kurdistan Map. The Kurdish Project. [vid. 2016-12-13]. <http://thekurdishproject.org/kurdistan-map/>
- [7] Obchodní a ekonomické vztahy ČR s Kurdistanem. [vid. 2016-12-13]. <http://ckcc.cz/obchodni-a-ekonomicke-vztahy-cr-s-kurdistanem/>
- [8] OPEC : Iraq. [vid. 2016-12-13]. http://www.opec.org/opec_web/en/about_us/164.htm
- [9] Read the Latest News About Kurdistan Oil. The Kurdish Project. [vid. 2016-12-13]. <http://thekurdishproject.org/kurdistan-news/kurdistan-oil/>
- [10] Rojava's Sustainability and the PKK's Regional Strategy. [vid. 2016-12-13]. <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/rojavas-sustainability-and-the-pkks-regional-strategy>
- [11] Syrian Kurds Risk Their Lives Crossing into Turkey. Middle East Eye. [vid. 2016-12-13]. <http://www.middleeasteye.net/in-depth/features/syrian-kurds-risk-lives-cross-turkey-33769556>